

BLANKA MILFAITOVÁ

PŘÍBĚH
psaný do vody

MLADÁ FRONTA

Příběh psaný do vody

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.mf.cz
www.albatrosmedia.cz

MLADÁ FRONTA

Blanka Milfaitová

Příběh psaný do vody – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

BLANKA MILFAITOVÁ

Příběh psaný do vody

Cestopisný receptis
marmeládové čarodějky
z ostrovní expedice

ISBN tištěné verze 978-80-204-3946-8

ISBN e-knihy 978-80-204-5836-0 (1. zveřejnění 2021) (ePDF)

© Blanka Milfaitová, 2016 Illustrations © Jiří Troskov, 2016

BLANKA MILFAITOVÁ

PŘÍBĚH
psaný do vody

CESTOPISNÝ RECEPIS
MARMELÁDOVÉ ČARODĚJKY
Z OSTROVNÍ EXPEDICE

MLADÁ FRONTA

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji mému muži, že mě tak dlouho balil, protože já byla pro práci slepá a nevšímavá, děkuji, že to vydržel a naučil mě žít život 24 hodin denně. Děkuji mému partnerovi za vytrvalost a pevnost, za přípravu obou expedic, jejich naplánování i výměnu proražených kol a mytí nádobí. Děkuji Pavlovi za to, že mě miluje, za to, že já jeho milovat můžu. Už to jsou čtyři roky, co si mě pan P. odvezl do

Dolomit. Vyšplhali jsme kamsi do skal, mimo cesty a bez jištění, neměli rozum, ale věděli, že to je jediná možná... naše cesta. A už jsme se z ní nevrátili. Jdeme po ní stále dál a dál. Tehdy mi můj muž řekl, že kdo nemá strach, zemře jen jednou. Ti druzí prý strachy umírají dnes a denně. Začal mě učit nebát se přát si, nebát se žít pro budoucnost a úplně jinak, nebát se mít se ráda, vážit si sama sebe a chtít děti.

„Když o tom dokážeš snít, dokážeš to udělat.“

W A L T D I S N E Y

„Nikdy nepřestávej snít, jen ten, kdo sní, se naučí létat.“

B L A N K A

KAPITOLY ÚVODEM

V MALÉM PŘÍSTAVNÍM BARU V PALERMU, ALE ZAČALO TO NA ENLLI

Sedím kousek za zdí opuštěného stoletého domu, patřícího kdysi snad rybářům, prý lovcům humrů a krabů, na místě, kde usíná tma, kam i turista zabloudí jen omylem. Mám pocit, že ačkoli jsem viděla několik koutů světa, kterým se říká „místo, kde žije Bůh“, to skutečné místo musí být tady. Kde jinde. Je to ráj anebo mu to musí být tuze podobné, žije tu krásná rodina, sama samotinká, a pes. Nikdy mě nenapadlo, že by Bůh mohl být. Ale tady, při prvních krocích po vylodění, mám pocit, že tu noc co noc opravdu přespává.

Mezi skalisky útesů tak odtažitými, táhnoucími se, kam až oko dohlédne, a pastvinami tolika odstínů starozelené, že i profláknutých padesát odstínů čehokoli by zbledlo závistí, cítím klid. Po měsících napětí, starostí a velkých plánů najednou klid. Cítím se tu dobře. Navzdory nepohodě, navzdory nebezpečí, které tu pro lidský život číhá každý den a tak intenzivně, až ho můžu klidně i přehlížet. Krajina je nehostinná v samé podstatě toho slova, ale není na první pohled bez života, prázdná, ba naopak, cítím, že život by tu chtěl znovu existovat v plné síle, že zdejší kraj by

chtěl plodit a rodit, ano, rodit tu by bylo tak přirozené, že nic jiného se tomuto miniaturnímu ostrůvku nevyrovná. Proto bych se zde uměla usadit. Vím ale, že první dojem je mnohdy falešný, plný lákání či neopodstatněného strachu. Chci to tu přesto poznat.

Za pár hodin stojím opřena o vlhkou klášterní zeď, naprosté ticho, ale přesto, jako by zde ještě včera někdo byl. Jako by lidé zmizeli ze vteřiny na vteřinu a život tady se zastavil a zůstal čekat ve vzduchu na toho, kdo ho uvede zpět na zem, kdo za to bude stát, kdo souzní. Stojím na ostrově, kam poutník hluboce věřící mohl podvkráté do roka zajít a nemusel vážit cestu do Říma, tak důležité bylo tohle místo, kde prý pod zemí na dvacet tisíc mrtvých leží, pro křesťanskou civilizaci. A nejen pro ni.

Kam se podívám, všude vidím vodu. Moře. Stojím a jen tak čuším. Koukám do prázdna. Přemýšlím, proč lidé tak pustým místům dávali jména. Proč se na ně stěhovali. Proč na nich zakládali rodiny, proč se tu a z čeho radovali, a taky by mě zajímalo, zda měli jména. Tak moc bych si přála prožít

jeden den v minulosti s nimi, prožít jejich štěstí, radosti i bolest. A ta jména, byla-li, ta bych zapsala a dnes je přidala do mé knihy. Ta jména by nebyla psána do vody, nebyla by v zapomnění.

Mohla bych si už zvyknout, jsem na severních ostrovech třetí týden a nebýt vody a skalisek, měla bych pocit, že jsou souostroví neviditelná. Moc jsem toho kromě vody horizontální i vertikální jinak opravdu neviděla. Města vynechávám, malé vesničky a raritně roztroušené samoty, kde dodnes žijí lidé, jsou také povětšinou ukryté za hradbou ledové vody, která z temného nebe padá prý jistojistě celý rok. Nebo alespoň část dne. Každého. Ale není to množství vody, co mě překvapuje, nýbrž její zrcadlivost všude tam, kde se hromadí, její barva a vše to, co mi dává vidět. Můj obličej se v ní mění s hmatatelnou nepředvídatelností, s jistotou a děsivou nemožností to zastavit. Velmi rychle

ztrácím v odrazech temné vody na mladosti, deformuji se a vlním, až se obraz roztříští na drobné kousky, rozprskne na miliony střípků, až ztratím tvar ve vodě a nad vodou pocít, že jsem. Poslední, čeho jsem si všimla, než se obraz mého obličej definativně v odrazu malého jezírka ztratil, jsou ústa, která se zlehounka pohybují, mluvím. Nemůžu odezírat a neslyším. Divoký vítr rve slova od úst a nese je kamsi daleko, vlastně mám pocit, že je vytrhává odněkud z hlavy, že mi ani nedává možnost je pochopit a žene je světem k nebezpečné sopce uprostřed Sicílie, tam, kde se narodila moje druhá dcera. Proč je tam žene? Je to vzkaz?

Slova mizí v hlubokém jícnu, kde v rudotemné hmotě a ještě hlouběji, v místech lidským okem neviděných, jsou konzervovány první minuty světa tak, jak ho známe. Tam někde moje slova zapadnou a dozní, bez očekávané odezvy

i prostorem vibrující ozvěny, bez odpovědi, po které toužím, bez uší, co by mi naslouchaly. Jako by byla zbytečná. Nějaká tmavá hluboká voda či jícen pravidelně explodující sopky. Na tom nezáleží, moje slova zmizela ze světa. I proto píšu.

Vlastně by nemělo být vůbec důležité, zda se jedná o horké prameny, kde se koupeme nazí i s E-liškou a modlíme se, aby sem neviděl nějaký všudypřítomný úřad na odlapávání dětí či česká sociálka. Nebo zda sedím u potůčku, který o pár kilometrů níže silou jen horským řekám vlastní přetváří jak průtrž mračen říční koryta. Nemělo by být vůbec důležité, zda pozoruji tůňku na ostrově Malých Antil či na břehu Atlantiku promáčená na kost, stejně tak zmrzlá hledím do laguny vyhloubené příbojem hluboko do skály. Jde jen o vodu. Jde jen o snění. Jde jen o rekapitulaci. Měla bych spíše napsat, že hledím do nesmrtelné vody, ale nechci být patetická, ani se ztrapnit kýčem hned na začátku. Ale přesto, ta nesmrtelnost.

Příběh opravdové vášně, prvotina tak riskantní, že dodnes nechápu, kde se v Mladé frontě vzala ta hromada touhy pokoušet čtenáře a investovat do neznáma, do jedné malé holky z lesa, měl za sebou první měsíce prodeje. Trhal rekordy, dostával nominace na ocenění a mně dennodenně přicházely krásné, naprosto neuvěřitelné e-maily a dopisy od čtenářů, novináři se mě ptali na pokračování, fanouškové ho prakticky brali za existující a nakladatel najednou přišel se smlouvou. A já si uvědomila, jak těžké je obhajovat. Jak náročné například bylo uspět na prvním mistrovství světa v marmeládování a jak mi bylo při obhajobě, ačkoli nakonec dopadla nad očekávání dobře. A třetí obhajoba byla ještě horší, ačkoli opět úspěšná. Vzpomněla jsem si na sportovní úspěchy, které zopakovat bylo prakticky nemožné, natož je překonat... a najednou očekávaná kniha. Druhá. Očekávaná ve velkém. Čeká se prý vlajková loď a nikdo už se neptá, jak se cítím. Slíbila jsem tehdy novou expedici, slíbila jsem pokračování knihy a jako obvykle vůbec netušila, co to bude znamenat. Jak moc bude čtenář srovnávat s POV, jak moc bude hledat slabší místa, jak moc, jak moc bude stát expediční terénní čtyřkolka, jak se bude

rodit druhá dcerka kdesi na cestě, jak moc sponzorů bude třeba a jak moc bude bolet, co nás potká. Vlastně, jak moc se budeme radovat.

Ano, Čína musí počkat. V květnu 2015, když byla v plném proudu vyjednávání o stavbě expedičního pětadvacetitunového kamionu na cestu přes Sibiř a Mongolsko k Jihočínskému moři, jsem otěhotněla. Ale rozhodli jsme, že doma nezůstáváme, spouštíme plán B. A já vás v něm vítám! Expedice ostrovní! Volvo & Blanka Milfait Rallye 2016.

Ale ta nesmrtelnost vody! Začínám psát příběh, kterému bych chtěla dát do vínku nesmrtelnost. Jako každý autor. Pravda. Právý opak názvu knihy, jež jednoho podivného únorového dopoledne roku 2015 v nejchudší čtvrti Palerma, kde lze koupit mnohé, od lidského života po čest, od zbraní všeho druhu po chleba, co voní ulicí, jako by ho právě vytáhli ze staré pece, ve které se topí dřevem, vymyslel pan P. Bylo to v uličce, kam by holky neměly bez doprovodu ani nahlédnout, bylo to v baru, kde stačí křivý pohled, aby se uzavřel váš vlastní příběh...

Budoucnost už v Palermu byla a už se nevrátí, říkají někteří místní a mladí dodají, že je to zapáchající, rozpadající se nebezpečné město plné potu, slz a krve. Město s vězením uprostřed. Opusťte ho. I oni by rádi město opustili, ale nevědí kam, jak a za co, a možná zakořenili silně. Rodina v Palermu, jako jinde na Sicílii, ale zde snad ještě silněji, má neuvěřitelnou magnetickou sílu.

Proč začínám psát v Palermu a odskočím si na Enlli, když expedice začíná na jižní polokouli, na Zanzibaru? To je právě ta výhoda cestování a psaní knihy s velkým zpožděním, když už je něco projeto a jeden může vzpomínky a důvody prolnout a spojit do celku. Povídali jsme si „doma v karavanu“ o Palermu před čtvrt stoletím i dnešním. Změnilo se a ano, mění se dále, dnes a denně k horšímu. Parkovali a spali jsme na dvoře policejní stanice v přístavu, chodili napříč nejchudšími ulicemi, hledali krásu, ale za každým jejím náznakem byla zkáza, odevzdanost, strach a špinavé nehty na ruku, co prosí, melodramatické scény dětí, dospělých i starců. Za každou ozvěnou příboje, zpěvem racků či dívek, za každým *ti amo* byly v pozadí stále kvílející sanitky a policejní vozy. Nuzný život tu zakořenil. Jistě, je zde i pár slušných čtvrtí a domů. A lidé, co mají velká drahá auta. A ti, na které čekají limuzíny s neprůstřelnými skly. A zvláštní relace televize, kde týdně ukazují zabitě a neznámé nalezené, aby diváci pomohli. Pan P. zde byl z nějakého důvodu několikrát, já si pro Palermo našla jedno malé místo v srdci, ani nevím proč, ale město vévodící nížině s poetickým názvem Zlatá mušle, město

propadající se do rezignace a nebudoucnosti to nezachrání. Palermo je symbolické, je to modelové město. Dnes se nachází někde na půli cesty ke konci, tam, kam jednoho dne došel velký Řím, kam směřuje Evropská unie, evropská civilizace. Ukazuje nám cestu, po které jdeme.

Dáváme *due caffè*. Barista ho pokládá na pulník před nás, pan P. si toho nevšimne a přejde na druhou stranu baru cosi prozkoumat. Barista mu kávu donese před něj. On si ho zjevně nadále nevšímá, mám pomalu podezření, že je to zkouška, a jde zase zpět ke mně. Barista beze slova vezme šálek a donese ho za ním. S druhým mladíkem za barem po sobě významně pokukují, oba se pohledy vracejí k viditelnému tetování mého muže, kde je i zvláštní latinský nápis, co zařazuje. Sicilané rozumí. Pak se barista zeptá, naprosto neutrálním tónem hlasu, kolik cukru, a zahledí se na pana P. *Uno*, odvětlí partner a záměrně — už to vím jistě — se jejich zraky nepotkají. Barista roztrhne sáček, nasype a třemi kroužky lžičkou zamíchá. Třemi. Méně, to by se cukr nerozpustil, více, to by káva zbytečně chladla. Dodnes jsem tomuto pravidlu neuvěřila, ale světe div se, dělám to sama přesně tak. Následuje nenásilné, ale srozumitelné oklepání lžičky o hranu šálku, takové to cink cink,

jako by si barista chtěl přivolat pozornost toho, komu je šálek určen. Ne drze, ne vyzývavě, ale kdyby ten pohyb mluvil, znělo by prázdným barem... Vaše káva, pane, je připravená. Partner se otočí, ani pohled nezvedne, aby baristovi pokynul s díky. Neřekne slova. Uchopí šálek za ouško a na dva srky, jinak to snad ani při objemu šálku při dně nejde nazvat, si ho vychutná. Dopije, šálek stále mezi rty, hlavu lehce zakloněnou. Nadechne se nosem do plných plic, nasaje tu vůni silné malé kávy, jejíž mistrnou přípravou umí Italové probudit i mrtvé, a na vteřinku se tak nějak ztratí mezi oblaky, *perde tra le nuvole*. Už ho znám. Přivře oči, vydechne a — často se to nestává — usměje se. *Ma quant'è buono sto caffè, ragazzo, eh*. Mno, opravdu dobrý kafe, chlapče.

Tak trochu si i mlaskne. Kluci najednou pookřejí, zklidní se, opět po sobě kouknou. Z venku do potemnělého baru dolehne hluk chudinské čtvrti — nebo jsme ho snad pro nemalou a nepochopitelnou nervozitu všech doposud nevnímali — a také křik dětí a žen, kvílení motorín a někde v dáli opět běžná kulisa, které se tu nezbavíte, agresivní houkačka policejního vozu. Pozoruji to divadlo, snažím se vnímat každý pohyb očí těch dvou, vlastně tří, a jsem ráda, že jsem tu s nimi. Je

to prazvláštní hra. Je to jeden z důvodů, proč cestujeme a při cestách hledáme knajpy místních, chodíme do nejtemnějších hospod, jíme mezi třídou střední, nakukujeme k těm nejnoblesnějším restauracím a pozorujeme jejich život. Přiznávám, ten můj tak trochu ví, jak na ně tady.

Šálek pana P. se ještě ani nedotkl barového pultu, ale jeho oči se na chvilku zastavily naproti nad hlavou baristy na velké zarámované fotografii muže věku mého partnera, pod kterou je mnoho umělých květů a trochu kýčovitě madonky. Přes obrázek pak bije do očí nešikovně vyvedený nápis: Nikdy na tebe nezapomeneme. Vidím, jak se na vteřinku zamyslí, podívá na kluky dole, pak opět nahoru na fotku a až pak dosedne šálek na bar. Trvalo to vše dvě vteřiny, ale já si to dobře zapamatovala, jako jakýsi zlomový moment, a po roce, když

začínám psát tento nový příběh a jeho kapitolu o slovech napsaných do vody, si na to vzpomenu. Ti tři se pak dali do řeči. Pod otcovou fotografií měli mladíci kus kartonu a na něm tužkou a stejným písmem jako na fotce větu, která za to vše může. Za ten rozhovor. A nedáváme už nikomu na dluh. Jasný a strohý nápis. Jako kdyby v něm bylo cítit trochu víc než jen neochota vyživovat ty, kteří nemají.

Otec byl prý lidumil, jak jen může kápo v ulici být, často dával kafe a něco silnějšího na dluh. Život je tu tvrdý. I pro otce této rodiny byl život tvrdý, v těch barech se žádné velké peníze netočí. Jednoho dne, jak říkali kluci, chtěl srovnat účty. A všem, kteří u něj zdarma pili, řekl dost. Platíme. Příště, až přijdete, zaplatíte *dovuto*, dluh. A přišli. Všichni přišli a zaplatili. Někdo s trochou řečí,

ale všichni s respektem. Až na jednoho. Třemi výstřely pro pár lir zabil. Prý v tom bylo cosi víc.

Na konci přístavní chudé čtvrtě, kde se příběh odehrál, stojí pevnost — vězení. Jmenuje se Ucciardone a je vlastně součástí města, je nalepená mezi městskými domy a hostí opravdový výkvět Sicílie. Do ulic, které k ní vedou, není vjezd zakázán, ale z opevnění jste sledováni. Nesmíte zastavit, fotit či se chystat k čemukoli podezřelému. Před branou pevnosti, když byl pan P. v Palermu poprvé, patrolovaly obrněné vozy a on na vlastní kůži zažil, jaké to je pokusit se cokoli vyfotit. Uvnitř pevnosti sedí střelec, vrah. A venku, jen pár metrů dále, synové muže, který měl rád lidi, nedávají více kávu na dluh.

Moc bych si přála, aby příběh, do kterého právě vstupujete, nebyl zapsán do vody, aby nezmizel bez povšimnutí, aby nepropadl o třídu níž, protože neprospěl. Soudit budete vy. Zlomte vaz!

V *Příběhu opravdové vášně* jsem v jedné z kapitol psala o jménech, která opravdu nebyla zapsána do vody. Vzpomínáte na otce bratrů, kteří padli ve válce kousek od svého domova? Ani jméno a příběh otce těchto mladých kluků nebudou zapomenuty. Stejně jako zmiňovaný příběh anglického básníka Keatse, co chodil klikatými uličkami starého Říma, jen donekonečna chodil sem a tam, blouzl bolestí a hladověl. A chvilka psal. Musela jsem se za ním vydat opět do Říma, abych se pokusila lépe pochopit člověka, který sám o sobě tvrdil, že nebude jeho odkazu, že nebude, kdo by ho četl, protože jeho jméno bude zapsané do vody. Jela jsem za ním v krátké době již podruhé. Na místa, kde v Římě žil a tvořil, tam ke Španělským schodům. Potřebovala jsem pochopit, proč na mě tolik působí tak smutný odkaz a jak smutný byl konec jeho života dřív, než začnu psát knihu, kterou právě držíte v ruce. Než začnu i já psát svůj *Příběh psaný do vody*. Pokud se ptáte, zda se mi to povedlo, zda jsem Keatse pochopila a zda do mých myšlenek vnesl pořádek či jasno, pak vás zklamou. Myslím, že za čas se mu budu muset začít věnovat intenzivněji. Vzhledem k tomu, že pan P. má v Římě své doma a moje druhá dcerka ho tam bude následovat, asi na to najdu v příštích letech času dosti.

VSUVKA O NÁZVU

Vy víte, že se snažím. Ano, snažím se i věřit sama sobě. Nebylo to lehké, dopracovat se vůbec k tomu, abych s tím začala, stále se otáčím a permanentně pochybuji o tom či tamtom, ale přiznávám, že stále méně. Už vím, že to dokáže člověka zničit, už vím, že musím, že se musím velmi snažit. Můj nový život mi přinesl tolik změn a přišly právě a jen díky snaze překonat věci staré. Přesto jsem to neměla s názvem knihy lehké. Možná jsem mezi prvními, kterým jsem jméno prozradila, slyšela, že vlastně nevědí, co tím chci vyjádřit, co tím myslím. Možná byly první reakce přesně těmi, které mně i mnohým z vás deklasují nemalou část života. Bože, co si to zase vymyslela za blbost. Co to znamená? Proč, prosím tě? To se to nemůže

jmenovat srozumitelněji, třeba Marmeládová kučarka? A tak jsem se musela zeptat znovu a veřejně, protože pochyby byly nemalé, a bylo vás několik set, kdo jste mi odpověděli na otázku, zda mě opravdu nechápete, zda by nebylo lepší se vzdát už před brodem. A vy jste mě podrželi.

Možná jsem se tím názvem chtěla poprat sama se sebou. Možná to měla být poslední bitka s rezidui komplexu, který určoval chod mého života do čtyřiatřiceti let. Tímto se pokouším i oddlužit všem, kteří moji potřebu pojmenovat knihu tak, jak pojmenovaná je, prvotně nechápali. Moje chyba. Neuměla jsem se vysvětlit, obhájit, a proto jsem požádala o pomoc vás, čtenáře, už dlouho dopředu před vydáním. Jako se v anglickém básníkovi hromadil stále silnější pocit, že jeho jméno bude zapomenuto, hromadilo se ve mně cosi podobného. Vlastně se to tak úplně netýkalo mé osoby, spíše knihy samotné. Aby nebyla úplně zapomenuta. Strach snad každého autora. Ale pak mi jedna čtenářka napsala opak: informace vložená do vody se šíří.

A přicházely další reakce. A já si chtěla za další nedůvěru nafackovat. „Název *Příběh psaný do vody* je skvělý a sedne k Vám jak... no, však Vy víte, a my ostatní, kteří také víme, tak nám je jasné, že jakákoli informace, která se ‚vloží‘ do vody, se nikdy neztratí, nese se dál. A o to tu přece jde.“ To jsou slova jedné z vás a jiná dodává: „Ve vodě se

zrcadlí pravda, vždy Ti ukáže pravdivý obraz bez příkras (kniha pravdivá), tvoří ty nejkrásnější scenérie, až se tají dech (kniha krásná), pokud chceš na vodu něco vložit, abys to neutopil, musíš být přemýšlivý, trpělivý (kniha křehká), voda má sílu, obrovskou nezkrotnou sílu (kniha silná).“ A pak už se to vezlo a chodily e-maily a dopisy, které těšily, podporovaly a nutily mě sedat k počítači a psát.

Z dalších dopisů jsem si poznačila: „Teď nedávno jsem ‚bohužel‘ už po mnoha měsících dočetla Vaši první knihu, ‚šetřila‘ jsem si ji, jak se dalo, ale konec se přesto objevil. Ta kniha je nádherná, a jak Vám již psalo mnoho lidí přede mnou, je krásně vyvážená — pravdivá, bez příkras, přesto hladící duši a nádherná, s poučením, zamyšlením, prostě se zanecháním stopy v duši, příjemné stopy v duši. Je jako Vy, krásná a pravdivá.“

„Blanko, co mě napadá? Krásný název. Příběh každého lidského života je vlastně psán do vody. Člověk přijde, prožije si svůj život, odejde. Miliony a miliony lidských životů, prožitých na této zemi, byly, jsou a budou psány do vody. Nezbylo po nich nic. Tak jak voda plyne, z potůčků se vlévá do velkých řek a potom do moře, kde se rozptýlí, smíchá s jinou vodou a nezbude nic, jen obrovská masa vody. Obrovská, krásná, ale i nebezpečná. A pak jsou tu lidé, kteří svůj životní příběh také píší do vody. Také odejdou. Ale něco tu po nich zbude.

A tak vidím Váš *Příběh psaný do vody*, Blanko. Bude jistě příběhem, který se jak malé kapky vody v moři bude podílet na obrovské síle, která snad dá ten správný směr některým lidským osudům, životům. Píšete pravdivě, opravdově. Umíte prožitky správně pojmenovat, popsat. *Příběh opravdové vášně* ukazuje, že se člověk nemá vzdávat, musí snít a jít si za svými sny, musí bojovat, nevzdávat se. Já sama jsem se k němu vracela mnohokrát. Čerpala jsem a čerpám z Vašich příběhů sílu, odhodlání a víru. Jste neuvěřitelně silný člověk, posílený láskou, citem, podporou partnera. Spojením Vašich životů s novými životy — životy Vašich dětí — jste v sobě probudila schopnosti, které neodnese voda.“

„Blanko, držím Vám palce. Těšte se z toho, co máte. Nenašla jste to na ulici, musela jste si vše tvrdě vydřít.“

„*Příběh psaný do vody*. Příběh, který když budeme chtít, přijde do našich životů a může nás ovlivnit. Silně ovlivnit. Těším se na Váš nový příběh. Moc se těším.“

„Blani, zrovna před chvílí se mi připletla do cesty jakási reklama na jakousi koučku, mám kručku, jen to slovo píšu, protože dneska radí a koučuje každý, kdo má nosní díрку. Chtěla bych se té koučky zeptat: Znáte Blanku? Ne? Tak to víte prd o životě! Protože vy o něm jenom píšete, ONA ho žije! Je všech koučů kouč.“

Ten Keats mi bleskne hlavou i tady. Sedím u té potměšilé vody, zrcadlo ztratilo obraz, z našeho pojízdného domova mi už několikrát pan P. volal, co prý dělám, proč v tom stále sílím dešti sedím na bobku nad tůní a co to prý pozoruju... Vypnu diktafon. E-liška si chce hrát, Mia nakojit a dešť mi začíná stékat promočenými vlasy na záda. Prý to ve mně muselo někde být. Rodiče to neobjevovali, a proto ani nenašli. Kamarádi neměli též potřebu a kluci, kteří mi proběhli životem, pravda, jen tři, ale přesto, měli zájem objevovat úplně jiné moje skryto a tajemno, a ani ti nic nenašli. Snad díky bohu, že to vše přišlo až nyní. Na hranici čtyřiceti let vnímám rodinu, děti, zázemí i úspěch úplně jinak, než by se mohlo zdát a stát té samé, ale třeba pětadvacetileté holce kdysi. Tak jsem asi potřebovala čekat pětadvacet let. Na něj. Na pana P., na impulsy, kterými mě nabíjí dnes a denně, na živou vodu, kterou mi dává pít z dlaní, stále tak horkých a laskavých. Nikdy jsem nepotkala druhého člověka, který má stále teplé ruce, i v tom největším mrazu.

• • • • •

J 2014

SKÝCH NOV

CO SE SEMLELO PO VYDÁNÍ POV

Poslední týdny před vydáním *POV* byly hektické, řečeno diplomaticky. Chudák můj redaktor, chudák grafik, díky bohu za vydavatele s velkou trpělivostí a nikomu bych nepřála dny, které předcházely odeslání knihy do tisku. Měly 24 hodin, jasně. Ale 24 hodin neustálých změn, kdy jsem se snažila do knihy dostat další a další fotografie, třeba tu dvoustránku s E-liškou na sudu či jak se tulí k náhodné známosti dole v Provence. Jsou to kouzelné fotky, ale nakladatel měl trochu střídmější představu. Přesto jsem bojovala s urputností, která, dnes už to vím, je jednou z nejpotřebnějších vlastností pro člověka, co se uprostřed dospělosti rozhodne opustit dosavadní svět, odstěhovat se na samotu, pořídit si děti, napsat knihu či tři, vyrazit na roky na expedice a mít mnoho jiných běžných aktivit.

Můj redaktor byl velmi shovívavý ke všemu, co jsem vytvořila, a ke všemu, co jsem si přála. Precizní, nekompromisní, ale shovívavý. A také mi zakázal tři tečky na konci vět, smajlíky a dlouhá souvětí. A moc kritizovat. A veřejně kárat či vytahat za uši darebáky, lumpy a šmejdy,

ktelé jsem v onom roce expedice, a nejenom v něm, potkala. Udělal dobře. Stejně tak precizně a nekompromisně se mě snažil naučit „psát“. Technika psaní, stavba příběhu, vět a všechny ty tolik potřebné věci, bez kterých prý nelze knihu prodat — to vše mi bylo asi cizí a podle výsledku, tedy podle *Příběhu opravdové vášně*, musím přiznat, že jsem se toho moc nenaučila. Tomáš Dimter měl v mnohém pravdu, dnes ji vidím a vnímám podstatně lépe, ale ta tvrdohlavost nejednou zvítězila.

Všichni si mysleli, že píšu marmeládovou kuchařku. Tedy jednu z několika tisíc, které jsou v obchodech. Ale jak víte, k té jsem měla daleko, a i odpor, a tak jsem začala psát prostě nějakou knihu, kterou nešlo zařadit. Receptisný cestopis. Co si pod tím představit, nikdo netušil. Nakonec byl *Příběh opravdové vášně* zařazen mezi motivační knihy, cestopisy, kuchařky i biografie. A právě v té kategorii nominoval nakladatel knihu na cenu Magnesia Litera. Také usilovala o titul Nejkrásnější kniha a šla do boje v hodnocení Český bestseller.

Už jsem byla na Expu v Miláně, nevěděla, co dřív povinnostmi, a najednou mi volají z Prahy, že mám sebrat první letadlo a přiletět. V žebříčku Český bestseller se *Příběh opravdové vášně* umístil ve své kategorii třetí, za životopisem Václava Havla z pera Michaela Žantovského a knihou pivovarníka Stanislava Bernarda *Tvrdohlavý muž*. Něco nepochopitelného a neuvěřitelného! Vždyť se začala prodávat 14 dnů před Vánocemi v roce 2014 a autorka mezi „oblíbené“ a televizemi propagované autory rozhodně nepatřila. Jedno brzké ráno jsem tedy odletěla z Milána, dopoledne převzala cenu jednu, po obědě druhou za Nejprodávanější knihu nakladatelství Mladá fronta, sedla do auta a po půlnoci byla opět v Miláně, nakojit E-lišku.

Ocenění i obraz, který jsem dostala darem, mám v šumavské kavárně na stěně a jsem na ně pyšná. To především. Ale současně, kdykoli se u nich zastavím, nechápu, jak se to mohlo stát. Pak přišla první vyúčtování, první dotisk, druhý dotisk a překonání hranic prodejnosti, které prý určují, jaká kniha zapadne a jaká se bude i nadále prodávat. Rok po vydání se *POV* stále dobře prodává a možná, kdybych byla sama a měla běžné náklady malých holek, stačil by mě prodej knihy i uživit. Pravda, na rozdíl od mnoha, ne-li většiny autorů jsem prodej knihy podporovala velmi aktivně osobně. Jarní a podzimní roadshow, třicítka besed povětšinou v knihovnách napříč republikou, vypuštění do provozu pojízdné prodejničky, kterou mohl a stále může kdokoli zastavit a knihu si z ní odnést, nebo třeba několik billboardů, na nichž byla kniha mile vidět. Řeknu vám, je to zvláštní pocit, svištět dálnicí a najednou koukat, Milfaitka na obřím plakátu a vidí ji desetitisíce lidí denně. Víte, že jsem o těch billboardech nevěděla? Jejich instalaci zařídil jeden z mých podporovatelů!

Roadshow s *Příběhem opravdové vášně* mě překvapila. Ráda bych se u ní ještě na chvilku zastavila. Než první beseda se čtenáři a fanoušky odstartovala, než jsem vyjela do první knihovny, a poté ještě několikrát, plakala jsem. Vlastně vztekla bulela, protože už jsem byla tak unavená, že jsem si nedokázala představit téměř každodenní cestu

stovky kilometrů ze Šumavy do českých měst, polovina byla moravských, s prckem v autě, pak se tvářit vesele a inteligentně odpovídat, pak stovky kilometrů zpět a ráno znova. Během těch týdnů jsem nenáviděla každého, kdo měl v organizaci prsty. Chlapíka z PR mého nakladatele, ředitelky knihoven a především pana P., který dohlížel na bezchybné propojení všeho. Honil mě k odjezdu, balil tašku, říkal, kdy na jídlo a kdy už ne, a ještě k tomu se tvářil, že je to vše super. Byla jsem protivná, často zlá, několikrát odmítla odjet, takže jsem si musela vyslechnout nehezké věci, abych se nasoukala do auta. Cesty z besed, pokud s námi jela malá, se daly tak nějak zvládnout, ale když nejela a zůstávala doma s Baruškou, uměla jsem připravit mé drahé polovičce peklo hned po nasednutí. Neznáte mě takovou, ale umím být zlá. Neprávem to pak schytá ten nejbližší. Jednou mi řekl, že si na jiné netroufnu, proto vyčítám, křičím a spílám jen tomu, kdo mě miluje, protože ten mi to nevrátí. Jiný by to už dávno vzdal, vím to. Jestli to takto jde, moc a moc se mému muži tímto omlouvám, byl to stres, únava a evidentně první týdny těhotenství, o kterém jsme ještě nevěděli.

Ala samotná roadshow s třiceti zastávkami byla neuvěřitelně úspěšná. Mnohdy stovky fanoušků a čtenářů, vždy ale plné či téměř plné sály, a to i tam, kde na besedy s autory prakticky nikdo nechodí. Vzpomínám na městečko, kde mi na přivítanou paní ředitelka prozradila, že jsou divné město a abych se nedivila, že asi nejspíše nikdo nedorazí. Prý na Viewegha jich přišlo nedávno pět. Prima start. Hned jsem byla sebejistější. Někdo umí podpořit. Nakonec byl plný sál. A tak to bylo i v mnoha jiných místech.

Famózní se stala beseda v díře, která nebyla ospalá. Je tam malinká knihovnička, ale velmi úspěšná, kam jsem přijela se zpožděním devíti minut. Všude tma. Knihovna zamčená, mříž přes dveře. Bože, oni nevydrželi ani devět minut? Nebo snad nikdo, vůbec nikdo nepřišel? Nedivila bych se, vůkol tma, kdesi štěká pes protiva a vlezle prší. Nikde ani noha. Mokré, vesnice v polích u zámku Opočno. Volám paní knihovnici, a nic. Pak opět. Nic. A zase nic. To je tedy, no, ehm, prostě... takhle mě vypěť?

Najednou před autem, o kus dál mezi loužemi na cestě, poskakuje paní a divoce gestikuluje. Všude pusto, tma stále temnější. Jen my. Říkám si, třeba potřebuje pomoci, třeba se něco stalo! Dojedeme k ní a ejhle, úsměv od ucha k uchu, prý na mě čekají a je to v „sále“. A lidé jsou tam. Spadl mi kámen ze srdce. Vcházím, vidím švýcarského pana novináře, který u nás především v rámci pochopení mého světa vařil marmeládu, čistil jablka a vázal etikety (a pořád si něco zapisoval), vidím na třicet hostů (snad víc než součet obyvatel obce, nejspíše čilá výpomoc přespolních) a na stole rautík! Domácí sýry, úžasné buchty, vanilkové rohlíčky opravdu epesní, no co vám budu povídat, bylo tam úplně jako doma!

Všichni se usmívali. Tři hodiny jsem zůstala, protože Dáša z knihovny U Mokřinky to zorganizovala na jedničku; děda Pavel Vávru říkal, že jsem virtuos a vůbec měl dobrý připomínky; Mirka, ta, co moc neslyší, vydržela do konce, ačkoli původně kamsi spěchala; a malé krásné zrzky Eliška

s Majdalénkou dostaly naši čokoládovou s višněmi. Prostě parádní lidi. Náramná atmosféra, nechtělo se mi odcházet a do auta na cestu jsem dostala sýry, sladkosti, obložené housky, dárky a pak ještě dárky pro E-lišku. Ti lidé mě prostě dostali! Děkuju ještě jednou všem za účast, atmosféru plnou pohody, smíchu a pochopení, děkuju za vykoupení knížek i za kytku jménem rýmoník od paní, co musela ještě večer k prasatům, děkuju především za podporu. Bylo mi u vás dobře! Mokré je plné dobrých lidí!

Velmi často se v roce 2015 objevoval názor, který jako by kopíroval moji budoucnost. Předvídal. Názor nejednoho knižního odborníka, názory vás, čtenářů, i pana P. Marmelády byly pomalu, ale jistě vytěšňovány příběhem. To, co mě dovedlo k první autorské smlouvě, marmeládová ekvilibristika, světové úspěchy, tajemné chutě a velevzácní odběratelé, to vše bylo sice stále vnímáno, ale do popředí, do vašich dopisů, do rozhovorů v médiích, do odrazů všeho, co kniha představovala, se dostala skutečnost,

kterou jsem zprvu neviděla, nechtěla ji vnímat a neuměla s ní pracovat. Vlastně s ní neumím pracovat dodnes. Dokonce jsem si musela nechat od pana P. vysvětlit, co to vlastně znamená *opinion maker*. Kdo to je. Co to obnáší a jestli ještě budu moci vylizovat talíře a mluvit jako Plzeňák. Chvilku jsem si myslela, fakt že jo, že se to vše okolo tak trochu pomátlo, že to nabralo směr nerozumný, případně že si ze mě kdosi dělá nehez-kou švandu. Stále jsem vařila marmeládu a její prodej v roce Expa stoupl ve stovkách procent, stále se plánování expedic točí okolo marmelád, hledání vzácného ovoce, receptů, ale vpřed se dere, tedy prodrala, moje role toho, kdo je sledován nejen pro svá marmeládová kouzla. Ať již to byla média, nebo vy, role tu najednou byla: Co dělá autorka, co přeje k Vánocům, co kupuje a co ne, proč má hypotéku, proč tohle auto, jak se jí rodilo v cizině, jak vidí to či ono. Přišlo to pomalu a pak to tu bylo. Spolu s tím však přišly i první lži některých novinářů, falešná vyjádření, neautorizované rozhovory atd.

A pak mě to málem zničilo. Jedny noviny za druhými, co týden jsem byla někde, k tomu rádia, internetové zpravodajské portály, besedy, přednášky. Muselo to přijít. Řekla jsem ne. Řekla jsem to doma i v manufaktuře. Řekla jsem to nahlas. Aby lidé okolo mě věděli, že už nebudou žádné rozhovory, žádná focení, žádní novináři doma, okolo domu, nikde. Aby nikomu nic neslibovali. Měla jsem pocit, že Milfaitky s marmeládou už bylo příliš. Po zlatém únoru na světové soutěži v roce 2015, třetím za sebou, jsem tuto kapitolu definitivně ukončila. To už by muselo být, aby bylo. Přesto se ještě mnoho „rozhovorů“ v médiích objevilo, některé vyloženež lživé, jiné poskládané z postů mého profilu na sociálních sítích, další staré, obcerstvené.

A to jsem taky netušila, že to bude rok televizní. Když mi volali od Jana Krause s pozvánkou do jeho show, sedla jsem si na prdel. Vyloženež. Strachy. A jak to dopadlo, asi víte, hodně mi pomohl Ťulda, tedy pan Brousek mladší, který byl v pořadu též, už jsme se znali z autogramiády, kde z POV předčítal, a byl mi tak necizí postavou na cizím bojišti. Honza Kraus byl skvělý a reklama, kterou to knize i manufaktuře přineslo, co si budeme nalhávat, byla sopečného původu. K tomu všemu, jak se u nás stály fronty, k vytižené produkci na půl roku předem, k naprosté nestíhačce najednou výbuch a láva horkých objednávek horem dolem. Dnes mi nad barem visí moderátorova loutka, a kdykoli mám v ruce naši marmeládu z rudých pomerančů, vzpomenu si na jeho: To je ale žrádlo!

Dlouho se také vyjednávalo s produkcí pořadu *Herbář* Lindy Rybové a Kateřiny Winterové, které mě pozvaly na jeden statek do improvizovaného studia a společně jsme půl dne vařily. Káťa mě předtím pěkně nalíčila, což já nedělám, ani neumím, a obě moderátorky byly tak milé, až zrak přecházel. Víte, že když sečteme naše děti, nás tři téměř čtyřicítek, máme jich sedm? Úžasný zážitek a jsem ráda, že moje nervozita před kamerami vzala konečně po třech letech a desítkách natáčení za své, a já jsem se na tento pořad dokonce i ze záznamu podívala! Dříve jsem se v televizi nemohla ani vidět. Recept na moji pomerančovou marmeládu se pak octnul i v jejich knize *Herbář III*. To

ostatně postihlo i jiný náš recept, na krvavé pomeranče, ten se zase i s odkazy objevil v nové kuchařce e-kamarádky Dity Pecháčkové. Jsme prostě takové klasické kuchařky, měníme si recepty a jedna druhou či třetí nebo čtvrtou podporujeme v nelehkém snažení mezi tisícičkami jiných kuchařek. Věc v Čechách poměrně nevídaná.

Pak, koncem léta 2015, když jsem dokončovala smlouvu s českým zastoupením Volva, aby Ostrovní expedice měla čím vyrazit, jsem před garáží Slunečné kavárny našla bílou nádhernou XC90. Model Volva, na který jsem pak měsíce čekala. Byla skvostná, naprosto srdcervoucí, jo, já se do něj (modelu auta) či do ní (sexy Seveřanky, jak jsme ji s fotografkou Petrou Doležalovou přejmenovaly) slušně zamilovala. Stála před garáží, do které bylo třeba rovnat zboží. A tak pan P. na plnou hubu a bez okolků zvolal do ultradlouhé fronty čekající

na marmošky, že prý kdo nám to tam parkuje a jestli to může nechat odtáhnout nebo vyměnit za naši oktávku ročník šedesát jedna. Před pultkem stál chlápek, někoho mi připomínal, mile se smál a prohodil, ta je moje. My mohli poprvé to auto vidět uvnitř a otevřel nám ho Libor Bouček. Po nějaké době se ozval a poprosil mě, zda bych nepředala jednu z cen na Českém slavicu. Že to s holkama v Herbáři bylo velký a krásný, že to s Krausem bylo výjimečný, ale aby šla cenu slavíkovou předávat malá holka z lesa, která před třemi lety neměla ani vlastní boty na podpatku, natož pocit, že by mohla kdy koho zajímat, holka, která jen zavařuje ovoce, to šlo a jde dodnes mimo moje chápání. Kdo jsem? Co se to stalo, že mě pozvou na slavnost velkého společenského a mediálního významu, abych byla jednou z viditelných? Sakra, vždyť dělám jen totéž co tisíce jiných holek doma, zavařuju ovoce do skleničky. Někam se to posunulo.

Může být *opinion makerem* malá holka z lesa, která odmítla cestu vrcholovou, tu pohodovou a plnou bonusů, která se vydala po tichých pěšinkách zpět do svého snu, daleko od lidí, na samotu, kde se bez signálu telefonu, infrastruktury atd. kdysi vyšvihla mezi *worlds class food makers*? Může někoho, kohokoli, v této zemi či dokonce v Evropě zajímat, co si myslí, jak žije, kudy jde a kam by chtěla dojít?

Lidé, kteří mají ten dar, že je druzí poslouchají ne pro jejich role v hierarchii firem, ne pro autoritativní způsob řízení týmů či rodin či protože je poslouchat prostě z nějakého důvodu musí, jsou občas označováni též jako „názorotvůrci“. A čím více jsou vidět, čím více nenásilně pronikají do našich myslí, na monitory našich počítačů či noční stolky mezi poslední stránky před spaním, tím pozvolnější, pevnější, intenzivnější a nenásilnější mají jejich názory dopad. I já mám svého *opinion makera*. Ne, neznamená to, že slepě přebírám a hltám s otevřenou pusou bez konstruktivní kritiky či naprosto nekriticky opakuji jakékoli jeho sdělení, ale je první, ke komu se pro názor uchýlím. Ptám se ho. Poslouchám, když vypráví, a slyším sebe. Třeba se pak rozhodnu i trochu jinak, ale on modeluje ona rozhodnutí a je mi

zdrojem hlubších vhledů, brání mi v povrchní plytkosti a mělkosti toho, co bych chtěla napsat. Ne vždy se to povede, jasně, ale *Příběh opravdové vášně* byl prubířským kamenem našeho společného vnímání světa, sdílení hodnot a jejich rámců a je mým velmi odvážným krokem směrem k vám, směrem k mým čtenářům, jak budou, a zda vůbec, na moje nestydaté pokusy o předkládání názorů reagovat.

Z jakého podnětu, z jakého podhoubí vyrůstá moje odvaha? Někdo by mohl napsat, že roste z drzosti. Ne anonymně na internetu, ne v duchaprostých diskusích, ne plivnutím bez odpovědnosti, ne výkřikem do prázdna internetového obludária, ale s plným jménem na třech stech stran a za půl tisíce korun? Pěkně na furt, do knihovny. Jiný by řekl, že podnětem jsou moje mistrovské profesní tituly na světové úrovni. Jsou to odborná ocenění, kterých se sešlo nemálo, nebo další ceny a poděkování z oficiálních a nejvyšších míst nebo snad moje partnerství na světové výstavě? Je to popularita? Z jakého podnětu tedy? Nevím. Ne, odvážná opravdu nejsem, to ví každý, kdo mě trochu zná.

Jednou mi jeden pán skrze sociální sítě vyčítal, že jakožto autorita vytvářející veřejné mínění — *opinion maker* — musím kontrolovat svůj slovník a nemůžu si jen tak mírnýx týrnýx napsat, že je mi na blití z toho či onoho hnusu, který symbolizuje dnešní společnost v úpadku. Vzpomínáte na vsuvku v kapitole první knihy, kde píšu o vzorech? Já vám stále neumím odpovědět na otázky, které jsem výše sepsala, zda a proč jsem či zda bych být měla vzorem.

Snažím se předkládat, právě tímto textem především, témata, která mě zajímají, mnohdy děsí či bolí, a pokouším se hledat odpovědi.

Když vidím, jak se *opinion makery* stávají pofiderní hvězdy showbyznysu, politické rychlokvašky a systému poplatní nedávno ještě studenti, dnes odborníci bez praxe na cokoli, mám trochu obavy. Svěřujeme se do jejich rukou, hltáme jejich slova, nasloucháme jejich pravdě a jsme schopni jim k oblbování poskytnout i naše děti, ale lehli bychom si pod skalpely stejně profesně, odborně a praxí vybavených chirurgů? Proč, když chceme, aby naše jídla vařili špičkoví kuchaři, naše obleky šili dobří krejčí, naše účesy tvořily zručné kadeřnice a naše auta byla od renomovaných značek, si hlavy necháváme oblbovat nýmandy, demagogy, lháři a kazateli těch všech děsivých -ismů? Kde je ten zdravý rozum, selský rozum? Být *opinion makerem* není žádné štěstí, ale jsem přesvědčená, že je potřebujeme. Mají otevírat oči, jít příkladem, ne nás dusit.

Nedávno mi přišel e-mail, který si dovolím citovat: „Milá Blanko, Váš příběh a hlavně činy mne

přiměly k dalšímu přemýšlení a naučily mne pojmenovat správně to, co jsem tušil, věděl, ale neuměl jsem to správně pojmenovat. Otevřela jste mi oči i v tom, že i malý človíček může udělat ohromné činy, o kterých se mluví široko daleko (myšleno v pozitivním slova smyslu). Také si Vás velmi vážím jako člověka, který má srdce na správném místě, který ví, před kým se neposrat a na koho se už nedívat, protože za to nestojí. Jste mou inspirací pro mou další práci a za to Vám chci ze srdce poděkovat. Ještě jednou díky a budu se těšit na další příběhy a články. Budu se těšit na ochutnání Vašich marmošek. Na novou knihu z další expedice a další fotky. Přeji Vám i Elišce (mimochodem je rozkošná) a panu P. hodně štěstí, lásky, zdraví a hlavně inspirující síly do další práce a nových produktů, které přijdou. Držím Vám palce. S přáním milého dne, Petr B.“ Už jen kvůli Petrovi si tu vedlejší roli zatím ponechám, protože je krásné za sebou vidět spokojené a šťastné lidi. Kdyby jednoho ročně!